
Kyrkomötet Kyrkomötets presidiums redogörelse 2011

Kyrkomötets arbetsformer

Kyrkomötets presidium överlämnar denna redogörelse med förslag till kyrkomötet.

Uppsala 22 juni 2011

Gunnar Sibbmark

Karin Perers

Lars Rydje

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen beskrivs hur arbetet bedrivits med de uppdrag kyrkomötet beslutat lämna till kyrkomötets presidium samt lämnas förslag till förändringar i kyrkoordningen och i kyrkomötets arbetsordning:

- En bestämmelse införs i Arbetsordning för kyrkomötet som gör det möjligt för kyrkomötet att för beredning av visst ärende frånga den fördelning av ärenden som framgår av 4 kap. 6-13 §§.
- En bestämmelse införs i Arbetsordning för kyrkomötet som gör det möjligt för kyrkomötes presidium att redan efter motionstidens utgång ta ställning till om förenklad motionsbehandling kan tillämpas.
- Frågedebatten avskaffas och reglerna kring den och istället införs i Arbetsordning för kyrkomötet en möjlighet att hålla en debatt som ska behandla ett i förväg definierat ämne.
- För att göra det möjligt att förenkla undertecknandet av motioner med flera motionärer föreslås ett tillägg i 11 kap.10 § i kyrkoordningen för att undertecknandet också ska kunna ske enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer.
- För att även kyrkomötets presidium ska kunna väcka ett ärende avseende kyrkomötets arbetsformer som kyrkomötet ska besluta i föreslås ett tillägg i 11 kap.10 § i kyrkoordningen.

Innehåll

Redogörelsens huvudsakliga innehåll	1
Kyrkomötets presidiums förslag	3
Ändringar i kyrkoordningen.....	3
11 kap. Kyrkomötet	3
Ändringar i Arbetsordning för kyrkomötet	4
4 kap. Ärendenas beredning	4
6 kap. <i>Frågedebatt</i>	4
6 kap. <i>Debatt</i>	4
1. Inledning	6
2. När sammanträdena ska hållas	6
2.1 Bakgrund.....	6
2.2 Överväganden	7
3. Utskottens ansvarsområden	7
3.1 Bakgrund.....	7
3.2 Överväganden och förslag.....	8
4. Förenklad motionsbehandling.....	8
4.1 Bakgrund.....	9
4.2 Överväganden och förslag.....	9
5. Frågedebatten.....	10
5.1 Bakgrund.....	10
5.2 Överväganden och förslag.....	10
6. Nolltolerans mot svordomar	11
6.1 Bakgrund.....	11
6.2 Överväganden	11
7. Undertecknande av motioner	12
7.1 Bakgrund.....	12
7.2 Överväganden och förslag.....	12
8. Ärenden i kyrkomötet	13
8.1 Bakgrund.....	13
8.2 Överväganden och förslag.....	13
9. Övriga frågor	14
9.1 Introduktion för nyblivna kyrkomötesledamöter	14
9.2 Variera ordningen för utskottsbehandlingen i plenum	14
9.3 Dubbla talarlistor och talarlista på skärm	14

Kyrkomötets presidiums förslag

Kyrkomötets
presidium
2011

1. Kyrkomötets presidium föreslår ändringar i 11 kap. i kyrkoordningen
2. Kyrkomötets presidium föreslår ändringar i 4 och 6 kap. i Arbetsordning för kyrkomötet

Ändringar i kyrkoordningen

Härigenom föreslås i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1) att 11 kap. 10 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap. Kyrkomötet

Ärenden i kyrkomötet

- 10 § Kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av
1. Kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
 2. en ledamot eller en biskop genom en egenhändigt *underskriven* motion,
 3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande, *och*
 4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, ledamöter och biskopar får väcka ärenden endast till årets första sammanträde.

Ärenden i kyrkomötet

- 10 § Kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av
1. Kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
 2. en ledamot eller en biskop genom en motion, *egenhändigt underskriven eller signerad enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer,*
 3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande,
 4. *kyrkomötets presidium i frågor som avser kyrkomötets arbetsformer, och*
 5. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, ledamöter och biskopar får väcka ärenden endast till årets första sammanträde.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2012.

Ändringar i Arbetsordning för kyrkomötet

Härigenom föreslås i fråga om Arbetsordning för kyrkomötet (SvKB 1999:3)

dels att 6 kap.2 och 3 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 4 kap. 18 § och 6 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska ha följande lydelse, och

dels att det ska införas en ny 4 kap. 19 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. Ärendenas beredning

18 § Kyrkomötet beslutar om ärendenas föredelning på utskotten.

18 § Kyrkomötet beslutar om ärendenas föredelning på utskotten.

Kyrkomötet kan för beredning av ett visst ärende besluta att frågå den fördelning av ärenden på utskott som framgår av 6–13 §§.

19 a § *Om en motion väcks i en fråga som kyrkomötet tidigare under samma mandatperiod har behandlat och som därvid har avslagits kan kyrkomötets presidium besluta att förenklad motionsbehandling får tillämpas avseende motionen.*

Om presidiet har beslutat om förenklad motionsbehandling enligt första stycket ska utskottsbetänkandet endast innehålla en hänvisning till tidigare betänkande samt en upplysning om att förenklad motionsbehandling tillämpas.

6 kap. Frågedebatt

1 § *Innan kyrkomötet vid årets andra sammanträde beslutar i något ärende som har beretts av ett utskott ska det hållas en frågedebatt. I frågedebatten får frågor ställas till Kyrkostyrelsen och till ordföranden i en nämnd som har tillsatts enligt bestämmelserna i 10 kap. 6 § kyrkoordningen.*

En ordförande som fått en fråga får delta i frågedebatten även om han eller hon inte är ledamot av kyrkomötet och

6 kap. Debatt

1 § *Kyrkomötets presidium får efter samråd med företrädare för kyrkomötets nomineringsgrupper besluta att en debatt utan samband med annan handläggning ska äga rum vid kyrkomötets sammanträde. En sådan debatt ska begränsas till ett eller flera särskilda ämnen.*

Meddelande om debatt enligt första stycket ska lämnas till ledamöterna och biskoparna senast två veckor före sammanträdet.

- kyrkostyrelsen.*
- 2 § *En fråga från en ledamot eller en biskop ska senast tolv dagar innan årets andra sammanträde inleds ha inkommit till kyrkomötets ordförande. (SvKB 2009:5)*
- 3 § *När en fråga besvaras får det första anförandet från varje talare räcka längst tre minuter. Repliker får räcka längst en minut.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2012.

1. Inledning

Kyrkomötet beslöt 2009, med anledning av en motion (M 2009:02, Kr 2009:3), att uppdra åt kyrkomötets presidium att se över kyrkomötets arbetsformer. I beslutet ingår att särskilt beakta motionens intentioner och förslag.

Året därpå beslöt kyrkomötet att lämna ytterligare tre uppdrag till kyrkomötets presidium; modernisering av ersättningsstadgan (M 2010:45, Kr 2010:5), nolltolerans mot svordomar (M 2010:39, Kr 2010:3) samt undertecknande av motion (M 2010:47, Kr 2010:6).

Uppdraget modernisering av ersättningsstadgan ska genomföras i samråd med gruppledarna och återredovisas vid ett kommande kyrkomöte under innevarande mandatperiod.

Uppdraget nolltolerans mot svordomar innebär att kyrkomötets presidium i sitt arbete med att se över kyrkomötets arbetsformer också ska beakta regler i motionens riktning.

Uppdraget undertecknandet av motion handlar om förenkling av undertecknande av motion från flera motionärer. Frågan ska beaktas ramen för kyrkomötets presidiums översyn av kyrkomötets arbetsformer.

Kyrkomötets presidium lämnar här en första redogörelse över arbetet med de ovan nämnda uppdragen. Arbetet kommer att fortgå under mandatperioden men för att redan till kyrkomötet 2012 genomföra vissa förändringar i beslutens riktning lämnas i redogörelsen även förslag till förändringar i Arbetsordning för kyrkomötet samt i kyrkoordningen.

2. När sammanträdena ska hållas

2.1 Bakgrund

Genom ett beslut vid 2010 års kyrkomöte ändrades bestämmelsen i 11 kap. 6 § första stycket i kyrkoordningen så att den nya lydelsen innebär att kyrkomötet ska sammanträda vid två tillfällen varje år. Beslutet träder i kraft den 1 januari 2012. Det som sägs i 11 kap. 6 § andra stycket om att kyrkomötet får sammanträda högst tio dagar under ett år kvarstår oförändrat.

Vid samma kyrkomöte ändrades kyrkomötets arbetsordning (1 kap. 3 §) så att det uppdrogs åt kyrkomötets presidium att fatta beslut både om tid och om plats för kyrkomötets två årliga sessioner. ”Kyrkomötets presidium beslutar efter samråd med kyrkostyrelsen och företrädare för nomineringsgrupperna om tid, plats och lokaler för Kyrkomötets sammanträden.”

Hittills har kyrkomötet i sina två sessioner sammanträtt tisdag till fredag, med undantag för första sessionen i mandatperioden som har börjat måndag eftermiddag. Den sessionen har därmed varit en dag längre än de övriga.

Från och med den 1 januari 2010 gäller inte längre den lagstadgade rätten till tjänstledigt i samband med kyrkliga förtroendeuppdrag. Det finns därmed anledning att på ett annat sätt än tidigare beakta möjligheterna till tjänstledighet, när beslut tas om till vilka veckor sessionerna ska förläggas, liksom beträffande vilka veckodagar som ska tas i anspråk. Den nya lydelsen av 11 kap. 6 § i kyrkoordningen ger också större möjligheter till detta än vad som är fallet med den nuvarande bestämmelsen. Kyrkorättsutskottet framhöll i sitt betänkande (Kr 2010:1) att de båda sessionerna, av hänsyn till ledamöternas möjlighet att få tjänstledigt, inte borde ligga för nära varandra i tiden.

2.2 Överväganden

I detta sammanhang kan det behöva övervägas i vad mån kyrkomötet ska kunna förläggas så att lördagar och/eller söndagar ingår i sessionerna. En sådan förläggning skulle reducera antalet dagar då de yrkesverksamma ledamöterna behöver få tjänstledighet beviljad. Det finns naturligtvis andra hänsyn som kan behöva tas, bl.a. rörande gudstjänsternas förläggning och söndagens särskilda karaktär.

En kartläggning som har gjorts inom kyrkokansliet visar att flertalet svenska organisationer har valt att förlägga sina kongresser eller motsvarande så att de börjar eller slutar under ett veckoslut. Detta gäller även de kyrkliga som exempelvis EFS och Svenska Missionskyrkan.

För att kyrkomötets arbete ska kunna påbörjas på måndag morgon kommer redan år 2012 söndagen i andra sessionen att tas i anspråk för nomineringsgruppernas överläggningar.

Kyrkomötets presidium återkommer med en utvärdering av denna fråga under mandatperioden.

3. Utskottens ansvarsområden

Kyrkomötets presidiums förslag: Den bestämmelse i Arbetsordning för kyrkomötet som gör det möjligt för kyrkomötet att tillsätta ett eller flera tillfälliga utskott 14 § är inte tillräcklig för att få en jämnare arbetsbelastning mellan kyrkomötets utskott. Därför föreslås att kyrkomötet för beredning av ett visst ärende ska kunna besluta att frångå den fördelning av ärenden som framgår av 6–13 §§.

Ändrad paragraf: 4 kap. 18 § i Arbetsordning för kyrkomötet.

3.1 Bakgrund

Det finns i 4 kap. i Arbetsordning för kyrkomötet bestämmelser om ärendenas beredning. I 1 § regleras att följande åtta utskott ska finnas.

1. Gudstjänstutskottet,
2. Organisationsutskottet,
3. Tillsyns- och uppdragsutskottet,
4. Ekonomi- och egendomsutskottet,
5. Ekumenikutskottet,
6. Kyrkolivsutskottet,
7. Budgetutskottet, och
8. Kyrkorättsutskottet.

Utskottens namn indikerar vilka typer av ärenden som ska hänskjutas till respektive utskott. Av 6–13 §§ framgår dessutom vilka ärenden som ska hänvisas till de olika utskotten. Det finns goda skäl för en sådan ordning. Kyrkomötets ledamöter känner inför de val som förrättas i början av varje mandatperiod till vilken typ av frågor som kommer att behandlas i de olika utskotten. Valberedningen har möjlighet att ta hänsyn till ledamöternas önskemål när förslaget till utskottsplacering av ledamöterna utarbetas. Det finns därmed inte några skäl att ändra denna huvudregel. Det kan dock finnas skäl att införa en bestämmelse som medger att kyrkomötet i vissa fall får göra avsteg från den fördelning som framgår av 6–13 §§.

Det finns i och för sig redan nu i 14 § en bestämmelse om att kyrkomötet för beredning av ett visst ärende eller vissa slag av ärenden får tillsätta ett eller flera

tillfälliga utskott. Skälet till att denna bestämmelse infördes anges i Centralstyrelsens skrivelse (CsSkr 1999:4).

Liksom hittills bör Kyrkomötet för beredning av ett visst ärende eller vissa slag av ärenden tillsätta ett eller flera tillfälliga utskott. Denna möjlighet kan användas om ett visst utskott något år blir särskilt arbetsbelastat. En sådan situation förelåg t.ex. när 1986 års kyrkomöte hade att ta ställning till både ett kyrkohandboksförslag och ett psalmboksförslag. Ett särskilt utskott kan också tillsättas om det föreligger ett större ärende, som inte på ett självklart sätt kan hanteras inom ramen för den ordinarie utskottsorganisationen.

En analys av den genomsnittliga fördelningen av motionerna under den senaste mandatperioden visar att de två mest belastade utskotten, Kyrkolivsutskottet och Organisationsutskottet, sammantaget fick över 40 procent av motionerna hänvisade till sig.

3.2 Överväganden och förslag

Kyrkomötets presidium konstaterar att ledamöter tenderar att lämna fler motioner inom vissa ämnesområden än inom andra. Detta leder till att det blir skillnader i hur många motioner respektive utskott får hänvisade till sig. En beräkning som enbart avser antalet motioner blir naturligtvis endimensionell i den meningen att den inte tar hänsyn till frågornas olika komplexitet. Men den ger likväl en antydning om arbetsbelastningen i de olika utskotten. Den analys som gjorts av den genomsnittliga fördelningen av motionerna under den senaste mandatperioden visar att utskottsorganisationen inte är optimal i förhållande till det reella motionsflödet. En jämnare fördelning av arbetsbelastningen mellan utskotten skulle dels medföra att den tid som står till buds för att bereda ett ärende ökar dels att arbetsbelastningen, med för vissa utskott även sena kvällspass, skulle bli rimligare. Det skulle dessutom vara ett bättre sätt att ta tillvara all den kompetens som ledamöterna har istället för som idag att många går sysslolösa en del av tiden under den första sessionen.

Kyrkomötets presidium konstaterar att den bestämmelse som finns i 4 kap. § 14 i Arbetsordning för kyrkomötet, om möjligheten att inrätta ett tillfälligt utskott, främst är tänkt att användas i samband med beredningen av större skrivelser och motioner.

Mot bakgrund av detta föreslår kyrkomötets presidium att det ska införas en bestämmelse i kyrkomötets arbetsordning som gör det möjligt för kyrkomötet att göra avsteg från den huvudsakliga fördelningsprincipen fastän det inte kan anses motiverat att inrätta ett tillfälligt utskott.

4. Förenklad motionsbehandling

Kyrkomötets presidiums förslag: För att möjliggöra en mer långtgående effektivisering av motionshanteringen föreslås att det ska vara möjligt för kyrkomötets presidium att redan efter motionstidens utgång ta ställning till om förenklad motionsbehandling ska få tillämpas.

Rätten bör vara begränsad så att den enbart kan tillämpas på likartade motioner som väckts inom samma mandatperiod och som har avslagits av kyrkomötet.

Ny paragraf: 4 kap. 19a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

4.1 Bakgrund

Kyrkostyrelsen redovisade i sin skrivelse (KsSkr 2009:5) *Styrning och ledning m.m.* den diskussion som kyrkomötets presidium hade fört i sin promemoria *Arbetsformerna i kyrkomötet* rörande en eventuell begränsning av den fria motionsrätten. Begränsningen skulle innebära att det inte skulle vara möjligt att en motion, som hade avslagits av Kyrkomötet kunde väckas på nytt året därpå.

Kyrkostyrelsen delade presidiets uppfattning att det sannolikt skulle visa sig vara svårt att i de konkreta fallen definiera vad som avses med ”samma motion”. Den svårigheten skulle därmed sannolikt göra sådan begränsning svårhanterlig i praktiken. Kyrkostyrelsen avstod därför från att lägga något förslag av den innebörden.

Däremot pekade kyrkostyrelsen på möjligheten att införa en ordning med en förenklad motionsbehandling och erinrade om att en sådan hade införts i riksdagen. Bl.a. mot bakgrund av erfarenheterna från detta menade kyrkostyrelsen att det borde vara möjligt att pröva en sådan ordning. Kyrkostyrelsen anförde, med anledning av vad som år 2007 hade sagts i en av kansliet upprättad utredningspromemoria.

Den bör gälla när samma motionsförslag återkommer som tidigare har avslagits (under samma mandatperiod) eller när Kyrkomötet med anledning av en skrivelse från Kyrkostyrelsen nyligen har avgjort en fråga. Kyrkostyrelsen anser att det också kan gälla när det pågår ett utredningsarbete eller liknande som innebär att det förslag som tas upp i en motion kan återkomma när sakfrågan kommer till Kyrkomötet i form av en skrivelse från Kyrkostyrelsen. Ett utskott ska vara enigt om att en förenklad motionsberedning görs. En förenklad beredning föreslås innebära att utskottet beträffande bakgrund och överväganden enbart hänvisar till vad som har framförts i ett tidigare betänkande samt föreslår avslag på den eller de motioner som behandlas. En sådan ordning innebär att motionen i fråga bereds. Någon ändring av arbetsordningen behövs därför inte. Kyrkostyrelsen instämmer i utredningens mening, att ett utskott i sitt betänkande bör ange att en förenklad motionsberedning har skett.

Eftersom den föreslagna förenklade motionsbehandlingen inte medförde någon ändring av arbetsordningen synliggjordes heller inte förslaget i någon besluts-punkt.

4.2 Överväganden och förslag

Kyrkomötets presidium vill nu återkomma i frågan om förenklad motionsbehandling. Det är alltså presidiets mening att en begränsning av den fria motionsrätten inte bör införas.

Däremot menar kyrkomötets presidium att det bör införas en bestämmelse i kyrkomötets arbetsordning som tydliggör möjligheten av en förenklad motionsbehandling och som dessutom gör åtgärden mer effektiv än vad som nu kan bli fallet. Möjligheten till förenklad motionsbehandling bör vara begränsad så att den enbart kan tillämpas på likartade motioner som väckts inom samma mandatperiod och som har avslagits av kyrkomötet.

Med nuvarande utformning av arbetsordningen är det först när utskottet samlas till sitt första sammanträde som beslut om förenklad motionsbehandling kan tas. Då har det arbete som resulterar i en recit redan gjorts. Planeringen av utskottets arbete kan i nuläget inte utgå från att en förenklad motionsbehandling kommer att ske, eftersom det är utskottet som fattar beslut om saken. I detta

avseende finns naturligtvis en uppenbar skillnad mellan kyrkomötet och riksdagen, eftersom utskotten där arbetar mer eller mindre kontinuerligt. För att möjliggöra en mer långtgående effektivisering av motionshanteringen föreslår presidiet att en ny bestämmelse införs kyrkomötets arbetsordning som gör det möjligt för presidiet att redan efter motionstidens utgång ta ställning till om en förenklad motionsbehandling kan tillämpas eller inte. Det blir därmed presidiet som får ta ställning till om motionen i fråga är så likartad en tidigare motion att det är motiverat med den förenklade behandlingen.

Utskottet ska, även när det gäller den förenklade motionsbehandlingen, lämna ett betänkande där det framgår att förenklad motionsbehandling har tillämpats. Därmed uppfylls beredningstvånget enligt 11 kap. 11 § i kyrkoordningen. Betänkandet ifråga kommer som en följd av detta också att behandlas i plenum.

5. Frågedebatten

Kyrkomötets presidiums förslag: Reglerna om den nuvarande frågedebatten avskaffas. Dock ska det fortsatt finnas en möjlighet att hålla en debatt. Debatten ska behandla ett eller flera av presidiet, efter samråd med nomineringsgruppernas företrädare, i förväg definierade områden. Det ska inte heller vara reglerat hur ofta den ska hållas.

Ny rubrik: 6 kap. i Arbetsordning för kyrkomötet.

Ändrad paragraf: 6 kap. 1 § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Paragrafer stryks: 6 kap. 2 och 3 §§ i Arbetsordning för kyrkomötet.

5.1 Bakgrund

I 6 kap. 1 § i Arbetsordning för kyrkomötet sägs att innan kyrkomötet vid årets andra sammanträde beslutar i något ärende som har beretts av ett utskott ska det hållas en frågedebatt.

Frågedebatten infördes av 1999 års kyrkomöte som en förenklad och samordnad form av den tidigare förekommande allmänkyrkliga debatten och frågestunden. I skrivelsen (CsSkr 1999:4) framhöll Centralstyrelsen att den dittillsvarande ordningen med en allmän kyrklig debatt och en frågestund medförde "påtagliga risker" för att samma frågor skulle komma att tas upp vid flera tillfällen. Dessa båda borde därför föras samman till något som skulle kunna sägas få karaktären av en interpellationsdebatt. Den tidigare begränsningen att enbart den som hade ställt frågan skulle få delta i debatten skulle därmed tas bort. Frågedebatten skulle inte, sade Centralstyrelsen, ersätta den reguljära granskningen av verksamhetsberättelser och ekonomisk redovisning.

En genomgång av antalet frågor under perioden 2000–2010 visar stora svängningar mellan åren. Det högsta antalet frågor som ställts vid ett kyrkomöte under denna tid var år 2009, då 30 frågor ställdes. Vid senaste kyrkomötet, år 2010, ställdes enbart fyra frågor, vilket är det lägsta antalet frågor som har ställts under perioden. I genomsnitt har 17 frågor ställts. Perioden är för kort för att någon tydlig trend ska kunna noteras, men det förefaller som om antalet frågor ökar mot slutet av mandatperioderna.

5.2 Överväganden och förslag

Kyrkomötets presidium konstaterar att en fråga som vid flera tillfällen lyfts fram av företrädarna för nomineringsgrupperna är att frågedebatten borde förändras eller tas bort.

Med nuvarande ordning för frågedebatten finns det en risk för att ett ärende behandlas två gånger, dels i frågedebatten, dels i betänkandebehandlingen. Frågedebatten har inte något tydligt fokus eller syfte enligt regelverket – och i praktiken. Det bör därför övervägas om den nuvarande ordningen ska ändras och i så fall på vilket sätt.

Kyrkomötets presidium delar den uppfattning som kommit fram vid överläggningarna med företrädarna för nomineringsgrupperna att frågedebatten borde förändras och föreslår därför att frågedebatten avskaffas och att det istället införs en debatt av tematisk karaktär. Debatten ska kunna behandla ett eller flera av presidiet, efter samråd med nomineringsgruppernas företrädare, i förväg definierade områden. Det är väsentligt för kyrkomötet att även kunna föra en tematisk debatt i plenum när så känns motiverat. Därför föreslås att det varken ska regleras hur ofta en sådan debatt ska hållas eller när under kyrkomötets sessioner den ska hållas. Eftersom en sådan debatt inte kommer att utgå från en fråga föreslår kyrkomötets presidium att rubriken i 6 kap. i Arbetsordning för kyrkomötet ändras till Debatt och att 1 § får en ny lydelse. Eftersom det inte längre kommer vara någon fråga som ska sändas in i förväg till kyrkomötets ordförande fyller den efterföljande 2 § inte någon funktion och kan därför upphöra att gälla. Inte heller ser kyrkomötets presidium något behov av att i en särskild bestämmelse reglera vilka debattregler som ska gälla för den här debatten och därför föreslås även att 3 § ska upphöra att gälla.

6. Nolltolerans mot svordomar

6.1 Bakgrund

I en motion (M 2010:39) till kyrkomötet 2010 föreslogs att kyrkomötet uttalar en nolltolerans mot svordomar och könsord i kyrkliga sammanhang, att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda och införa etiska regler för kyrkomötet och att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda och införa ett etiskt råd. Kyrkorättsutskottet (Kr 2010:03) menade att i grunderna för vår kristna tro finns uttryckt hur vi ska uppträda mot varandra. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås men att kyrkomötet med anledning av motionens punkt 2 skulle besluta att ge kyrkomötets presidium i uppdrag att i sitt arbete med att se över kyrkomötets arbetsformer också beakta om regler i motionens anda bör utfärdas för kyrkomötets arbete. Kyrkomötet beslöt i enlighet med utskottets förslag.

6.2 Överväganden

Kyrkomötets presidium accepterar naturligtvis inte att svordomar och könsord används i plenum. Presidiet konstaterar att det redan nu med gällande ordning för kyrkomötets arbetsformer har möjlighet att avbryta en talare i plenum som använder sådana ord och uttryck. Om något sådant förekommer klubbas talaren av. Några speciella etiska regler behöver därför inte införas kyrkomötets arbetsordning.

Det är självklart inte heller acceptabelt att svordomar och könsord används i samtal som sker under kyrkomötet men utanför plenum. Någon möjlighet för presidiet att kontrollera detta finns inte oavsett om det skulle finnas särskilda regler eller inte.

7. Undertecknande av motioner

Kyrkomötets presidiums förslag: Den bestämmelse i kyrkoordningen som reglerar undertecknandet av en motion anger att en motion ska vara egenhändigt underskriven. För att göra det möjligt att förenkla undertecknandet av motioner med flera motionärer föreslås att undertecknandet av en motion även ska kunna ske enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer.

Ändrad paragraf: 11 kap. 10 § i kyrkoordningen.

7.1 Bakgrund

Frågan om undertecknande av en motion regleras i 11 kap. 10 § p.2 i kyrkoordningen. Där sägs att kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av ”en ledamot eller en biskop genom en egenhändigt underskriven motion”.

I en motion (2010:47) till 2010 års kyrkomöte påtalades att detta leder till att en motion måste skickas mellan motionärerna för underskrift, vilket i fall med många motionärer sades bli en tidskrävande process.

Kyrkomötet beslutade med anledning av motionen att uppdra till kyrkomötets presidium att arbeta för att en förenkling av undertecknandet av en motion från flera motionärer kan genomföras.

Kyrkorättsutskottet som hade berett frågan konstaterade i sina överväganden (Kr 2010:6) att vissa formkrav måste vara uppfyllda för att ärenden ska kunna väckas i kyrkomötet. Utskottet pekade på att det inte finns några formella hinder att uppnå intentionen att väcka gemensamma motioner även om det sker på separata, undertecknade, dokument. I en sådan ordning måste det dock säkerställas att de olika dokumenten är identiska, vilket medför ett administrativt merarbete för kyrkokansliet.

Kyrkorättsutskottet menar att det, för att underlätta för motionärerna utan att skapa merarbete på något annat sätt, kan vara värt att undersöka om man kan använda sig av modern teknik. Ett elektroniskt förfarande, där motionärerna i ett webbaserat system undertecknar motionerna.

7.2 Överväganden och förslag

Ett sätt att förenkla undertecknandet av en motion med flera motionärer skulle kunna vara att införa ett system som möjliggör även elektronisk signering av motioner. En sådan signering av en motion måste kunna ske oavsett om det är en eller flera motionärer som väcker den. Utformningen av systemet måste vara sådant att vilken ledamot som helst, utan övriga motionärers vetskap, inte ska kunna signera motionen.

Kyrkomötets presidium konstaterar att det finns exempel på att webbaserade system för undertecknande av motioner används i sammanhang som i någon mån liknar beslutsprocessen i kyrkomötet men det går inte att använda dem rakt av. Systemen är intressanta och en analys av i vilken mån dessa är möjliga att anpassa för kyrkomötets behov kommer därför att genomföras. En förändrad modell för hur motioner undertecknas kommer att kräva en ändring av 11 kap. 10 § i kyrkoordningen.

Eftersom det för närvarande inte finns ett utarbetat system för en elektronisk signering av motioner men skulle kunna komma att finnas ett innan 2012 års kyrkomöte, föreslår kyrkomötets presidium att en ändring av 11 kap. 10 § beslutas redan av årets kyrkomöte.

Om det inte skulle visa sig ekonomiskt och praktiskt genomförbart vill kyrkomötets presidium även öppna för andra möjligheter att underlätta underskriften av motioner. Ett sätt är att signatärer skulle kunna skriva under motionen i perioden mellan utskick och den första sessionen. På det sättet skulle den upplevda tidspressen reduceras. Även en sådan förändring skulle kunna genomföras före 2012 års kyrkomöte. Ett annat sätt skulle kunna vara att motionären anger på motionen vilka signatärerna är. Signatärerna får sedan via e-post, fram till motionstidens utgång, sända in ett meddelande om att de är medmotionärer.

Den ändring i kyrkoordningen som kyrkomötets presidium föreslår formuleras så att bestämmelsen innebär att en motion antingen ska undertecknas egenhändigt, eller enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer.

8. Ärenden i kyrkomötet

Kyrkomötets presidiums förslag: Den bestämmelse i kyrkoordningen som reglerar vilka som kan väcka ett ärende som ska beslutas i kyrkomötet omfattar inte kyrkomötets presidium. För att göra det möjligt för kyrkomötets presidium att väcka ärenden avseende kyrkomötets arbetsformer föreslås att det införs en bestämmelse i kyrkoordningen om detta.

Ändrad paragraf: 11 kap. 10 § i kyrkoordningen.

8.1 Bakgrund

Kyrkomötet har vid de två senaste årens kyrkomöten beslutat att ge kyrkomötets presidium i uppdrag att se över och återkomma med förslag om olika frågor som rör kyrkomötets arbetsformer.

I 11 kap. 10 § i kyrkoordningen regleras vilka som kan väcka ett ärende som ska beslutas i kyrkomötet. Ett sådant ärende kan enligt bestämmelsen väckas av kyrkostyrelsen, en ledamot, en biskop, ett utskott och revisorerna. Det finns för närvarande inte någon möjlighet för kyrkomötets presidium att väcka ett ärende som ska beslutas i kyrkomötet. När kyrkomötets presidium återkommer till kyrkomötet med ett ärende som kyrkomötet gett presidiet i uppdrag att arbeta med måste ett utskott ta upp det som ett initiativärende för att det ska kunna beslutas i kyrkomötet.

8.2 Överväganden och förslag

Något hinder för kyrkomötet att besluta ge kyrkomötets presidium ett uppdrag finns inte. Det är däremot inte möjligt för kyrkomötets presidium att med anledning av det väcka ett ärende som kyrkomötet ska besluta i. Vid en överläggning som kyrkomötets presidium hade med företrädarna för kyrkomötets nomineringsgrupper i juni månad behandlades bl.a. ett förslag till den här föreliggande redogörelsen med förslag som kyrkomötets presidium lämnar till årets kyrkomöte. Vid överläggningen kom det fram ett enigt förslag från företrädarna för nomineringsgrupperna att även kyrkomötets presidium ska kunna väcka ärenden som kyrkomötet ska besluta. Rätten ska dock vara begränsad till att enbart gälla ärenden som avser kyrkomötets arbetsformer.

Med anledning av detta förslag från företrädarna för kyrkomötets nomineringsgrupper föreslår kyrkomötets presidium att det införs ytterligare en punkt i bestämmelsen i 11 kap. 10 § i kyrkoordningen om att kyrkomötet ska

besluta även i ärenden som väckts av kyrkomötets presidium avseende kyrkomötets arbetsformer.

9. Övriga frågor

I det uppdrag kyrkomötet beslutade ge till kyrkomötets presidium med anledning av motion 2009:2 ingår att särskilt beakta motionens intentioner och förslag. Presidiet vill med anledning av det redogöra för hur några av dessa redan har beaktats.

9.1 Introduktion för nyblivna kyrkomötesledamöter

När kyrkomötet samlades till sin första session på innevarande mandatperiod anordnade kyrkomötets presidium ett särskilt informationsmöte. Kyrkomötets sekreterare gav då en allmän information till nya och gamla ledamöter om arbetet i kyrkomötet. Den omfattade såväl den gällande regleringen i kyrkoordningen och i Arbetsordning för kyrkomötet som själva arbetsgången. Utöver den information som lämnades i plenum inledde utskotten sitt arbete med att gå igenom utskottets arbetsformer samt vanligt förekommande frågor.

Kyrkomötets presidium har för avsikt att i samband med den första sessionen i varje mandatperiod se till att ledamöter erbjuds en introduktion i kyrkomötets arbete.

Utöver detta ser kyrkomötets presidium att nomineringsgrupperna, som även erhåller ett särskilt gruppstöd, har en viktig roll att introducera ledamöterna i kyrkomötets arbetsformer, pågående utredningar och andra aktuella frågor.

9.2 Variera ordningen för utskottsbehandlingen i plenum

För att undvika att samma utskotts frågor drabbas av nattmangling har kyrkomötets presidium sedan fyra år tillbaka börjat variera ordningen för när ett utskotts ärenden behandlas i plenum.

9.3 Dubbla talarlistor och talarlista på skärm

Kyrkomötets presidium vill gärna öka spridningen av talare. Erfarenheter från andra organisationer som tillämpar ordningen med dubbla talarlistor där förstagångstalare ges företräde har visat att spridningen av talare brukar öka ytterligare då.

För att uppnå en ökad spridning av talare kommer dubbla talarlistor att införas redan vid årets kyrkomöte. Presidiet avser även att visa talarlistan på skärmarna.